

Kerkdienst Janskerk 26 november 2017

Thema: 'De hoer – Babylon' - Je hebt een keus

Lezing: Openbaring 17 : 1 – 18 : 3; 19 : 1-2

Voorganger: Thea Peereboom

Inleiding

Welkom in deze vieren van de EUG in de Janskerk.

Welkom, iedereen. Of je hier nu elke week komt, of vandaag voor het eerst bent, of met ons meeviart via internet. Weet je welkom vandaag.

Als je van tevoren hebt gelezen over welke tekst de voorbereidingsgroep zich heeft gebogen getuigt het wel van enige moed dat je hier vandaag zit.

De hoer van Babylon uit de openbaring van Johannes.

Wellicht als we zelf een tekst hadden moeten kiezen dat dit niet onze eerste keus geweest zou zijn.

Hoe verrassend om er daarom toch mee aan de slag te gaan.

Het boek Openbaring rond 81-96 na Christus geschreven in tijden van crisis, vervolging en onderdrukking. Openbaring, van het Griekse 'apocalyptiek' wat onthullen, blootleggen betekent.

Blootgelegd wordt het tot op het bot schenden en het verkwanselen van mensenrecht. Johannes die vanuit de inborst van Jezus leeft, beleeft in al die schendingen een 'allesomvattende catastrofe' en deze onthult hij in beeldtaal die niet voor de poes is. Onthullen en blootleggen, als daden van verzet. Want Johannes legt de vinger op een grote stinkende wond.' Dat het zo niet door kan gaan, dat het anders moet!' Door die signalerende vinger maakt Johannes de weg vrij om door de verwondingen heen, heelheid te vinden en te leven. Wij maken op deze ochtend, samen met Johannes een ontdekkingsreis in woord, beeld en klank.

Ik wens ons een inspirerende viering toe.

Overweging

'De hoer – Babylon' onderdeel van de cyclus: Vrouwenverhalen uit Openbaringen.

Thema van deze viering is: Je hebt een keus.

Zou daar geen vraagteken achter moeten?

René van Loenen schreef een bundel gedichten over 40 Bijbelse vrouwen.

Het volgende gedicht motiveerde mij om een vraagteken achter 'je hebt een keus' te zetten.

Al vroeg ben ik vertrouwd geraakt met list en koud bedrog. Je ruikt hier bij ons thuis niets dan de geur van vaders mannenwereld. Ik heb geleerd dat liegen bij het leven hoort als vuur onder een braadpan.

Vandaag gaan we hier weg,.....wij zijn geboren oplichters. Met twee gestolen beeldjes in mijn tas vier ik het afscheid van een fout verleden, want morgen gaan wij alles anders doen.

Dit zei een Mevr. bij mij in het verpleeghuis ook vaak: 'morgen doe ik het anders'. Maar hoe kan je het anders gaan doen als je in je leven zo vertrouwd bent geraakt met manipulatie en chantage? Ongeveer een maand geleden zaten wij met z'n zessen rond de kist van deze vrouw, ex-prostituee. Familie was uiteindelijk afgehaakt. Diep van binnen vond ik dit niet erg, de Mevrouw kon toch al nooit van hen op aan. En ik sprak met me zelf af haar de mooiste begrafenis te geven ooit. En die heeft ze gehad, met alles erop en eraan!

Je hebt een keus,..... of toch niet echt.....

Of heb je in ieder geval een keus hoe je met je al de dingen in je leven omgaat? Ook als je iets vreselijks overkomt?

Of is dat een ijdele gedachte....

Of.....kan je hier ook in groeien.....?

'De hoer – Babylon', prostitutie, hoer, porno, verschillende woorden met verschillende gevoelswaarden en strekking.

En naar mate je je meer bewust wordt van de psychologische, sociale, politieke en maatschappelijke strekkingen, vervlechtingen en belangen en naarmate je meer bewust bent van de verschillende gevoelswaarden die in deze woorden huizen zullen wij er met meer nuance over spreken.

Een voorbeeld: als het gaat om pornografie dan stelt de filosoof Alain de Botton dat gangbare porno, waar ook nog eens veel geld mee wordt verdiend, plat en oppervlakkig is. Hij ijvert zich om te zoeken naar beelden die wel sensueel zijn, vol van schoonheid en appelleren op meerdere lagen van ons mens-zijn. Hij adviseert om in de kunstgeschiedenis te kijken waar prachtige beelden en afbeeldingen te vinden zijn.

Terug naar 'De hoer – Babylon',..... dit beeld appelleert aan de Babylonische ballingschap. Benauwenis, bepaaldheid en onvrijheid.

En de vrouw, zij staat voor de stad Rome, vaak afgebeeld als een vrouw.

En nu in onze tekst: een 'hoer - vrouw'

omdat Rome het centrum was van de Keizercultus; waar men hoereerde met Goden. En dit hoereren met Goden mag uitgelegd worden als: uiterlijk vertoon met weelde, buitenkant dus, machtswellust, schending van mensenrecht, morele en seksuele decadentie.

Johannes leefde in een tijd waar de gelijkheid van man en vrouw zoals wij die in het liberalisme en socialisme hebben verworven, nog niet bestond.

In die patriarchaal ingerichte maatschappij waren die vrouwonvriendelijke beelden van 'de grote hoer' die voor het slechte Babylon en Rome staat en het opgegeten worden van die vrouw, vanzelfsprekende beelden.

Feministisch theologen beweren dat, wanneer vrouwen zich met die vrouwelijke beelden uit deze tekst identificeren, er een nare smaak ontstaat.

Wij zien dit ook, maar wij willen vooral recht doen aan dat waar deze beelden voor staan, en dat is: menselijke schending tot het bot, tot in het bloed.

Dit wordt ook nog eens versterkt door de ontdekking van een van onze medevoorbereiders. Hij las bij de theoloog Willem Barnard dat het woord dat in de bijbel met 'hoer' vertaald wordt in het Griekse 'porné' is.'

'Porno' dus, porno, platte buitenkant dat voor geld te koop is. Handel waarmee mensenlijven van mannen en vrouwen, worden geschonden, handel die ten koste van menselijke 'waardigheid' gaat, dit terwijl de mens toch geen koopwaar mag zijn! .....

En daar gaat onze tekst van vandaag o.a. over.

Onze tekst is een woordschilderij, vol van protest en aanklacht tegen ontucht, onrecht, moreel verval en buitenkant dat in het 'Romeinse Rijk' heer en meester leek te worden.

Schending van lijf en leven, tot op het bot, het moet benoemd worden, bloot gelegd, worden aangeklaagd, er moet protest tegen worden aangetekend. Want de menselijke waardigheid gaat voorop en van hieruit zal het ethisch denken bepaald moeten worden.

Vandaar ook de onthullingen van de laatste tijd van mensen die in hun leven seksueel werden geïntimideerd en/of misbruikt.

Als een 'apocalyptiek' is er onder de naam 'me too' een internationale campagne gestart om mensen op te roepen om met hun verhaal naar buiten te komen. Dit is een eerste stap in bewustwording dat die intimideate en of verkrachting niet gewoon is, niet maatgevend mag worden. Het is een keuze die wordt gemaakt, een stap om te groeien naar een samen leven waar men ethisch met elkaar omgaat vanuit een authentieke menselijke waardigheidsgedachte.

Johannes onthult ook. Hij schildert met woorden in een soort verhalende geheimtaal een allesomvattende catastrofe die, als je niet oppast, nog groter dan de werkelijkheid kan worden. Want als mensen zich blijven schikken naar 'het beest' dat in het 'Romeinse Rijk' de scepter zwaait,

het beest dat voor bezitsdrang staat, zinnenstrelend consumeren, uiterlijk vertoon en buitenkant, dan..... dan zal de onderwereld zich openbaren.

Als Johannes inderdaad een vluchteling uit Palestina was, dan beschikte hij over 1ste hands ervaringen van de Romeinse agressie tegen de joden.

Eerst werden de joodse mensen getolereerd met hun 'vreemde' geloof en met hun God die je nooit zag.

Maar toen het een grotere groep werd en er steeds meer mensen uit vele landen zich bij hen aansloten, voelde Rome zich door hen bedreigd en dit ook nog omdat zij weigerden de keizer 'God en Heer' te noemen.

Die angst, en dat gevoel van bedreiging.....
wat komt dat toch bekend voor.....

Johannes lijkt diep getroffen te zijn door de vervolgingen van de Joden en ook Christenen in Rome door Nero in 64 na Chr.
Hij maakt in de tekst die wij lezen, dan ook een toespeeling op een mythe dat de overleden Nero weer levend zou worden en opnieuw zou heersen.
Deze nachtmerrie.....het zou toch waarheid worden.....

En met de heftige Apocalyps van Johannes, zijn onthulling, hoopt hij mensen te bereiken die met ontzetting tot bewustwording komen dat er gered moet worden.

Gered,.....er moeten heel veel mensen, die als een lam geknecht zijn, als een lam zich hebben laten meezuigen met het uiterlijk vertoon, gered worden.
En het lam: die geknechte, die aangespoelde, die kwetsbare, die onwetende, die meedogenloze, die gekooide door het consumentisme..... die zal uiteindelijk vrij, wijs worden.

Waardigheid en menswording gaan hierin voorop.

En het woord van 'de Naam' resoneert in het geweten van die waardige menswording. De naam die wij noemen:
'Ik zal er zijn'.

Vanuit en met die naam, die niet in de storm is, niet in het vuur, niet in het machtsvertoon, maar in de bries die vanuit het niets langs je zal gaan, zullen zij,..... zullen wij.....
zullen wij het tot onze keuze maken....
als het kan.....wellicht in een proces, lang of kort.....,
als het kan...om terug keren tot de uiteindelijke oorsprong.

En het was, het is en het wordt 'goed'!